

Kronika městečka Budišova

Výpisky VI

Příloha Budišovského zpravodaje 3/2017
2. 10. 2017

1964

Myslivecké sdružení

Předseda: Josef Janoušek, hospodář Alois Dítě. Členové předsednictva: Josef Špak, Karel Doležal st., Antonín Veselý.

V jarních a letních měsících se členové, kterých je celkem 16, zúčastnili brigád na pomoc JZD a lesů. Z našeho revíru bylo do státní bažantnice dodáno několik desítek bažantů a koroptvích vajec do líhně. Na zámeckém rybníčku bylo odchováno a okroužkováno hejno divokých kachen.

Při honech bylo uloveno 340 zajíců a 217 bažantů kohoutků. Stav koroptví byl na podzim asi 400 kusů, což je proti celostátnímu průměru vysoký počet. Stav srnčí zvěře je stále uspokojivý a bylo uloveno, jako každý rok, 20 kusů. Odchytáno bylo 20 bažantů.

Středisko Jednoty

Budišov je středisková obec Jednoty pro tyto obce: Budišov, Nárameč, Hodov, Rohy, Studnice, Rudíkov, Hroznaťín, Nový Telečkov, Bochovice, Oslavička, Tasov, Pozďatín, Hroznaťín, Valdíkov a Horní Heřmanice.

Sňatky a narození

V roce 1964 bylo na MNV uzavřeno celkem 22 manželství a v obci se narodilo 13 chlapců a 9 děvčátek.

1965

Požár na Věteráku

Dne 6. ledna vznikl po půlnoci požár v domě č. 96 na Věteráku. Starodávná budova Věteráku lehla popelem. Josef Rybníček s manželkou Marií našli náhradní ubytování v přílehlé zámecké budově č. p. 103. Požár vznikl od vadného komína a na půdě bylo seno.

Mísírna krmiv v Budišově

Zemědělský nákupní a zásobovací závod v Třebíči uvedl do provozu svoji druhou míchárenu krmiv v Budišově. Byla vybudována ze skladu na obilí s přístavbou hangárového skladu na hotové výrobky. Výrobní program bude o něco nižší než v mísírně v Moravských Budějovicích, přesto 3,5 vagonů krmiv za směnu vydatně pomohou družstvům v okruhu 15 km, například Náramči, Hodově, Tasovu, Pyšelu a dalším. Mísírna krmiv zahájila provoz 1. ledna.

Přírodovědecký kroužek žactva

Přírodovědecký kroužek žactva ZDŠ pokračoval také letos v dobré práci pod vedením učitele Josefa Špaka. Žáci si prohloubili znalosti o přírodě a myslivosti. Pomoc kroužku mysliveckému sdružení spočívá v ochraně hnízd, ořezávání ohryzu, koroptví a jině.

Zleva Zdeněk Kliner, Sláva Večeřa, Josef Janoušek, Jiří Dvořák, František Kliner
Ivo Pospíšil, Zdeněk Sláma, Vladimír Kozlíček, Zdeněk Smrček, Antonín Večeřa,
Vladimír Tesař

Myslivecké sdružení

Při honech bylo uloveno: Zajíců 190 (plán 306), bažantů 178 (plán 173), srnčí 24 kusy, kachny 44 kusy a 10 hřivnáčů.

Nepříznivé počasí mělo vliv na stav zvěře: špatné hnízdění, úbytek zajíců a koroptví. Vzácný výskyt druhů ptáků: brkoslavi a kvičaly.

Komunální služby

Komunální služby městečka měly letos celkem 74 pracovníků. Od 1. 7. došlo ke sloučení s Třebíčí. Sloučeny byly komunální služby Budišov, Okříšky, Mohelno, Jaroměřice, Hrotovice, Želetava a Třebíč. Celkový stav zaměstnanců byl 870 a podnik dostal nové jméno Oblastní podnik služeb Třebíč, středisko Budišov.

Středisko v Budišově má následující stav zaměstnanců: kovoopravna 3, stolařů 5, oděvní práce 8, klempíři 1, autodoprava 1, sběrna prádla 1, holičství 4, obkladači 2, kadeřnictví 3, sklenář 1, cementárna 2, kamenosochařství 2, stavební četa 35, malíři – natěrači 6. Od 1. 7. je vedoucím střediska v Budišově Richard Mrňa.

První chata

Nový druh stavby v naší obci, a sice dřevěnou chatku, si postavil letos na pozemku nad hřištěm Josef Rybníček. Od poloviny podzimu již v této stavbě také bydlí.

1966

Úprava rybníku Pekařáku

Nejdůležitější stavební akcí byla úprava Pekařského rybníka ve středu obce (název podle toho, že zde v č. p. 41 býval před 20 roky pekař Antonín Michálek).

Bylo provedeno vybahnění rybníka a postaveny ze všech stran opěrné hráze. Při samotné stavbě velkým dílem přispělo JZD, které dalo k dispozici traktory a nakladače a ke stavbě uvolnilo svoji stavební skupinu. Vydatně pomohli místní občané, kteří zde odpracovali 1 679 pracovních hodin.

Na celou akci bylo vynaloženo 28 828 Kčs, z toho příspěvek od státní spořitelny 20 000 Kčs, vlastní prostředky MNV 8 028 Kčs a od občanů (místo brigády) 800 Kčs.

Iniciátorem celé akce byl předseda MNV Valentin Suchánek.

Restaurace sousoší Sv. Rodiny

Státní památkový úřad z Brna odvezl k restauraci sousoší sv. Rodiny, které je umístěno pod staletou lípou v oblasti zámku.

Hodiny na věži kostela

V říjnu bylo provedeno objednání nových hodin na věž kostela. Staré hodiny jsou již hodně opotřebené.

Sklizeň brambor

JZD mělo za úkol sklídit brambory z plochy 140 ha. Byl to úkol nemalý a vlastní síly družstva na něj nestačily. Byla proto vítaná pomoc žactva zdejší školy, které vypomáhalo 16 dní. Dalších 12 dní zde vypomáhala ekonomická škola z Třebíče.

Myslivecká společnost

Myslivecká společnost má 21 členů a 7 loveckých psů.

Výsledky odstřelu: zajíc 382 (plán 400), bažant – kohout 393 (plán 300), odchyt jiných bažantů 27, srnčí 20, kachny 57, hřivnáč 20 a králík 15.

V průběhu roku byl konán pokus s budkami pro hnízdění kachen podle vzoru z Dánska. Výsledek byl negativní. V současnosti hnízdí z polokrotkého odchovu 10 kachen.

V září byl stav koroptví 600 kusů v revíru.

1968

Tento rok je v dějinách naší vlasti bouřlivým, poněvadž hledání vlastní cesty národa do budoucna bylo poznamenáno vstupem cizích vojsk na naše území. V Budišově se vojsko neobjevilo, všichni sledovali celostátní události s napětím a sympatizovali jsme s Prahou, Brnem a jinými místy v naší republice.

V této době klesla důvěra ve stranu pro objevenou příkrost deformací. Jasno o kultu osobnosti přinesl IV. sjezd spisovatelů. Byli za to těžce postiženi, ale v této době nastaly už zjevné rozpory mezi členy ÚV KSČ. Na listopadovém, prosincovém a lednovém plénu KSČ většina členů rozhodla o rozdělení funkcí prvního tajemníka ÚV KSČ a presidenta republiky. Prvním tajemníkem strany byl zvolen Alexandr Dubček. S nadšením celé republiky byl 30. března zvolen presidentem armádní generál Ludvík Svoboda.

Jinak v Budišově ke změnám v místním národním výboru, ve výboru KSČ a jinde nedošlo. Lidé sedí denně u rozhlasu a televize a bedlivě sledují zprávy, co se děje v Praze a velkých městech. Hodně se hovoří o tom, kdo zbořil v r. 1963 sochu bývalého presidenta T. G. Masaryka, a proto opisují článek, který otiskly okresní noviny Jiskra:

Slovo k Budišovským

Před několika měsíci jsem napsal rozsáhlejší článek o Budišovu, o tom, co zde místní občané vybudovali za poslední volební období. Tehdy jsem přijel do Budišova, nyní Budišovští přijeli za mnou se svými problémy.

Na léta 1538, 1948 a 1967 občané v Budišově nezapomenou. Na loňský rok zejména proto, že Budišov se umístil na prvním místě ze 175 MNV v okrese v soutěži na počest 50. výročí osvobození.

Občané si společně v akci Z opravili vodní nádrž, rozšířili kanalizaci, upravili náměstí a parčíky, dobrovolnou prací přispěli. Jednomu parčíku však takováto pozornost věnována nebyla. Jakoby se ho lidé báli.

V tomto parku byla 15. srpna 1938 postavena socha prvního presidenta republiky T. G. Masaryka. Sochu z pískovce vytvořil akademický sochař Jiří Marek, rodák z Velkého Meziříčí a stála tehdy 12 000 Kč. Peníze na zaplacení získala obec převážně z darů místních občanů a z darů budišovských rodáků žijících po celé republice.

Občané si tohoto daru, ve kterém viděli symbol pravdy a samostatnosti, velmi vážili. Když zakrátko byla republika okupována Němci, schovali sochu do hřbitovní budky, kde byla zazděna. Po osvobození sovětskou armádou byla dána na původní místo před tehdejší obecnou školou a slavnostně odhalena.

Po válce zde socha stála dalších 17 let. Přechkala období kultu osobnosti a přechkala období deformací do listopadu 1962. V noci z jedné soboty na neděli byla místními vandaly zbořena a rozbita. Rozbitá socha byla odvezena na nedaleké nádraží a buldozerem zahrnuta. Kdo byl iniciátorem na této vandalské akci, postrádající jakékoli etiky a úcty k dílu akad. sochaře Jiří Marka, se nezjistilo.

Budišovem se v této době množí hlasy dožadující se potrestání viníků a napravení chyby. Vždyť vadila-li někomu socha T. G. Masaryka, mohla být zcela kulturním způsobem někde uložena, například v rozlehlém zámeckém parku. Celým případem se zabývalo i poslední plenární zasedání MNV, kde se jako corpus delicti objevila hlava ze sochy. Občané se domáhají rozřešení případu a navazují styky se sochařem Jiřím Markem. MNV uvažuje nyní o možnosti obnovení sochy. Nevyřešena je však otázka finanční. Národní výbor peníze nemá, a tak se množí hlasy, aby úhradu zajistili ti, kteří sochu zničili.

Mikulášek, týdeník Jiskra

Ludvík Svoboda prezidentem republiky

Dne 30. března byl ve Vladislavském sále Pražského hradu zvolen prezidentem ČSSR armádní generál Ludvík Svoboda, náš krajan. Je osobním přítelem Františka Horkého, ředitele školy ve výslužbě, s nímž jezdil za mladých let do střední školy ve Velkém Meziříčí.

Soudruh Ludvík Svoboda se narodil 25. listopadu 1895 v Hroznatíně u Rudíkova. Jeho otec měl zde na chudém Horácku hospodářství. V I. svět. válce přešel při první příležitosti k Rusům, vstoupil do Československé legie, v jejíchž řadách postupně velel četě a rotě a bojoval v bitvě u Zborova.

Po návratu do vlasti, v roce 1920, se nakrátko ujal otcova hospodářství. V roce 1922 se opět vrací do československé armády. V letech 1931–34 vyučoval na Vojenské akademii v Hranicích. Mobilizace a Mnichov ho zastihly v Kroměříži jako velitele praporu. Ihned po okupaci Československa nacisty se Ludvík Svoboda významně podílel na organizaci podzemního hnutí na východně Moravě.

V roce 1939, kdy se schyluje k válce, odchází do Polska a v Krakově připravuje československou vojenskou jednotku. Po zhroucení Polska odchází do Sovětského

svazu. Po přepadení SSSR organizuje v Buzuluku první československý samostatný prapor, který v lednu 1943 se účastnil v památné bitvě u Sokolova.

V době okupace se celá jeho rodina zúčastnila odboje. Paní Irena Svobodová spolupracovala při odesílání bojovníků do zahraničí, měla v domě vysílačku a starala se o parašutisty. Když hrozilo zatčení, skrývala se s dcerou v ilegality. Syn Mirek pracující rovněž v podzemním hnutí byl zatčen gestapem a umučen.

V létě 1943 vzniká po doplnění jednotka v Novochoopersku i československá samostatná brigáda, která pod jeho velením přijala svůj bojový křest v bitvě o Kyjev. V čele I. československého armádního sboru v SSSR se účastní dukelské operace i bojů na Slovensku.

V letech 1945–50 buduje novou Československou lidovou armádu. V únoru 1948 se jednoznačně staví na stranu lidu a je zvolen do Národního shromáždění. Vstupuje do Komunistické strany Československa a stává se v letech 1948–49 je členem jejího ústředního výboru. Krátce (1950–51) je pak náměstkem předsedy vlády a předsedou Československého státního výboru pro tělesnou výchovu a sport. Od roku 1945 pracuje v předsednictvu SČSP, od roku 1948 poslancem Národního shromáždění a členem předsednictva Svazu protifašistických bojovníků.

V nejvypjatějším období kultu osobnosti je pronásledován, pracuje také jako účetní v JZD. Občané našeho městečka se dobře pamatují, jak jeho paní denně pilně pracuje v JZD Hroznatině, jezdí s kotoučem, kydá hnůj a obsluhuje dobytek.

V roce 1955 je Ludvík Svoboda jmenován náčelníkem Vojenské akademie Klementa Gottwalda a v roce 1959 odchází do výslužby. Dostal řadu vyznamenání.

Srpnové události

V srpnu, kdy naši republiku obsazovala vojska pěti zemí Varšavské smlouvy, nás všechny bez rozdílu tyto události postavily před nové a náročné úkoly. Všem nám společně jde o rozvahu, klid a moudrost, uvědomění si naší pravdy a nezadatelného práva na vlastní československou cestu, cestu k socialismu tvořícím jednotu s demokracií a humanitou. Nikdo nám nesmí vzít hrdost nad tím, že to byli lidé této země, kteří inspirováni Komunistickou stranou Československa vstoupili ze svého vlastního rozhodnutí na cestu dalšího budování socialistické společnosti.

Činnost KSČ

Na všechny členy KSČ velmi silně působily události v tomto roce, na členy výboru nejvíce, někteří se neúčastnili ani výborových schůzí a malá činnost členů výboru se promítla i do návštěvy členských schůzí. Byly svolávány nepravděelně a účast na nich byla velmi slabá.

Ne všichni chápali po lednu rozvoj socialistické společnosti stejně jako strana ve svém akčním programu. Někteří zaměňovali otázky socialistické demokracie liberálně buržoazním pojetím socialistického systému. Pod záminkou úcty k dílu T. G. Masaryka neváhali vyzdvihnout teorii a praxi kapitalistických poměrů předmnichovské doby. Těchto názorů bylo u nás málo a nestojí snad za to se s nimi zabývat.

Jubileum 50. výročí Československého státu

V předvečer tohoto svátku byl uspořádán v obci lampionový průvod a potom v parku před budovou MNV byl proslov a slavnostně zasazena lípa zasloužilými občany obce – MUDr. Františkem Míčkem a Janem Davidem.

Sklizeň JZD

Jednotné zemědělské družstvo sklídilo 1335 q pšenice, 3389 q žita (průměr z 1 ha 24,2 q) a z 50 ha ječmene byla sklizeň 1287 q (z 1 ha 25,7 q). Celkem bylo sklizeno 7695 q obilí, což bylo proti roku 1967 méně o 950 q. Dle toho je vidět, jak příznivý byl rok 1967.

Myslivci

Myslivecké sdružení má v obci 22 členů a myslivost provozuje na 1200 ha, z toho je 272 ha lesa, 17,5 ha rybníků, ostatní je orná půda, louky, pastviny a neplodná půda. Myslivci mají 6 lovecky upotřebitelných psů. Mysliveckým hospodářem je Miloš Guth a předsedou Josef Matoušek.

V roce 1968 bylo střeleno z užitkové zvěře: 504 zajíců, 23 srnčího, 527 bažantů, 164 koroptví, 123 králíků, 33 holubů a 69 kachen.

Škodné zvěře střeleno: 9 psů, 33 koček, 6 tchořů, 5 veverek, 5 hranostajů, 8 lasic, 13 ondatery, 3 vrány, 50 kavek a 14 sojek.

1969

Smýšlení občanů

Politika, kterou začala uskutečňovat Komunistická strana Československa od zasedání svého ústředního výboru, v lednu minulého roku, získala aktivní podporu rozhodující většiny našeho lidu. V naší obci je klid a lidé dochází denně do práce.

Založení Junáka v Budišově

Dne 29. března 1968 se po 20 letech znovu obnovil Junák. Stalo se tak v holešovickém sále Domoviny v Praze. Do čela Junáka byli zvoleni dr. Rudolf Plojner a Vlasta Koseová. Během roku se obnovovaly a vznikaly nové junácké oddíly na všech místech naší republiky.

Také v Budišově vznikl na podzim junácký oddíl, jehož vedoucím se stal Alois Kubíček. Do oddílu se jako první přihlásili Milan Boček a Jaroslav Klíma. Klubovna byla umístěna v dřevěné chatě na Věteráku, kterou Junák získal od pana Rybnička. Do oddílu se přihlásilo 20 chlapců, ze kterých se utvořily dvě družiny. Jednou z akcí byl letní tábor u Oslavy.

Narození a zemřelí

V naší obci se narodilo v tomto roce 24 dětí, z toho 12 chlapců a 12 děvčat a zemřelo 16 občanů, 8 mužů a 8 žen. Mezi zemřelými byl i zasloužilý znamenitý učitel Josef Špak a Václav Chalupa, jeden ze zakladatelů Sokola v Budišově.

1970

Na počátku nového roku si většina občanů byla vědoma skutečnosti, že se našlo dost sil, vůle a rozhodnosti, aby se překonala vážná krize a aby i naše obec vyšla na cestu skutečné konsolidace. Vítězství je jednoznačná orientace na socialistický rozvoj podle leninských zásad, je společným úspěchem a spolehlivým základem do budoucna. Je dost vůle, sil a odhodlání dovršit tento vývoj a uskutečnit pozitivní program další výstavby i naší obce v duchu myšlenek našeho presidenta a celé naší vlády.

Druhým základem našeho dalšího rozvoje je výrazné posílení vedoucí role komunistické strany a upevnění jejího vedení. Komunisté stáli a stojí v čele snah o nápravu minulých nedostatků. Upevnění a posílení strany započaté v minulém roce je proto v zájmu celé společnosti, a tedy i naší obce.

Sčítání lidu

K 1. prosinci žije v Budišově 1213 občanů, z toho 623 žen a 590 mužů. České národnosti je 1208 občanů a slovenské 5. Ekonomicky činných je 572, z toho 306 mužů a 266 žen. Mimo obec pracuje celkem 199 občanů, mimo okres 81.

Počet domácností je 385. Obydlené domy: rodinné domky 192, zemědělské usedlosti 94, bytové domy 4, ostatní budovy 8 a provizorní stavby 2.

Byty trvale obydlené 385, obydlené občas 2 a neobydlené 5. Vybavení bytů: vlastní koupelna 187 bytů, jen sprchový kout 4, ústřední topení 48, etážové topení 13, vodovod 255, elektřina 335, el. ohřívač vody 84, el. sporák 78, plynový sporák 31, chladnička 179, el. pračka 252, televizor 252, kuchyňská linka 16 bytů, kuchyňský robot 36 bytů a vysavač 124 bytů.

Motocykl má 107 majitelů, osobní auto má 36 majitelů a garáž 49.

JZD – členská základna

K 31. 12. se konalo sčítání lidu a z něho bylo patrné, že v budišovském JZD bylo 161 trvale činných pracovníků.

Od 14 do 25 let	10 osob
26–45 let	41 osob
46–60 let	63 osob
a nad 60 let	47 osob

JZD má na skladu:

- 16 kusů kolových traktorů
- 2 pásové traktory DT 54
- 1 nákladní auto zn. Praga

JZD má v tomto roce 237 krav, 199 ostatního skotu, 56 ks prasnic, 677 ks ostatních prasat, 1260 ks slepic a 9 koní.

Komunistická strana Československa

Prožívali jsme období pro stranu i celou společnost velmi složité, krize, do které nás dostalo bývalé stranické vedení, je hluboká a každému musí být jasné, že nelze v tak krátkém období odstranit všechny potíže, které se táhly a měly být řešeny už dávno před lednem 1968. Věříme, že nové stranické vedení, které nastoupilo v dubnu 1969 pod

kolektivním vedením předsednictva a celého ÚV a za pomoci všech poctivých, prostých členů strany situaci zvládne a dostane celou stranu na zdravé marx-leninské posice.

Postupně se náš lid přesvědčuje o tom, že internacionální pomoc spojenců v roce 1968 nebyla žádnou okupací, ale že bez této pomoci by u nás došlo k obdobným událostem jako v Maďarsku. Bez pomoci spojenců by se náš stát stal hříčkou v rukou imperialistů, desetitisíce věrných stoupců marx-leninismu by to zaplatilo životem a vzniklo by tím ohrožení celého socialistického tábora. Jen prozíravostí a zásadovým řešením ze strany našich přátel se imperialistům nepodařilo pokazit „Most na západ“ pro naši republiku.

Dokumenty, které strana dosud o našem posledním vývoji zveřejnila, a zvláště poslední z prosincového Poučení z krizového vývoje od XIII. sjezdu KSČ se musí stát pro celou stranu skutečným poučením a každá stranická organizace se jím musí ve své další práci řídit.

Z tohoto pohledu se bude nutně i kritičtěji zabývat hodnocením práce u nás v Budišově. S odstupem doby vidíme a uvědomujeme si, že dosavadní hodnocení práce jsme prováděli povrchně, uspěchaně a nezásadově. Podlehli jsme sebeuspokojení a pohodlnosti a smířlivosti, a to musíme ze stranického života odstranit, nechceme-li se dočkat toho, aby se nám situace roku 1968–69 opakovala.

Strana by měla dát uspokojivou odpověď na to, proč došlo k odstranění (stržení) sovětské vlajky z budovy pošty, na škole, proč byly některé studny uzavřeny před spojeneckými vojáky, aby si nemohli načerpat pitnou vodu, proč se i u nás objevily protisovětské nápisy na silnici a jiné věci.

Současný stav v naší organizaci je následující. Zaregistrováno je 30 členů, podle sdělení vyšších orgánů bylo 10 členům členství zrušeno. Před výměnou stranických legitimací bylo zaregistrováno 65 členů, to znamená, že nejméně 25 členů strany v obci bydlí a tuto povinnost dosud nesplnilo.

Největší a nejtěžší úkol bude znovu získat mládež na naši stranu, tam vznikly nejtěžší úkoly. Naše mládež nepoznala kapitalismus a neví, jaké boje museli naši pracující vybojovat, aby mohli nastolit lidovou vládu. Zdravé jádro naší mládeže již našlo místo ve společnosti a sdružuje se v SSM. Těšíme se i z činnosti naší nejmladší směny sdružené v Pionýry.

1971

Z výroční zprávy JZD

Trvale činní pracovníci jsou ti, pro něž je práce v JZD jedinou nebo hlavní činností, a kteří v JZD odpracují 240 a více pracovních dnů v roce, pracují-li v rostlinné výrobě, 230 dnů v roce.

Zaměstnanost v průběhu roku

V roce 1956 pracovalo v družstvu 92 trvale činných pracovníků ve věkových kategoriích:

14–25 let	7 lidí
26–45 let	29 lidí
46–60 let	36 lidí
nad 60 let	30 lidí

Teprve v roce 1958 rozhodli se zemědělci z Kundelova a Míhoukovic ke vstupu do JZD a začali společně hospodařit s budišovskými družstevníky.

V roce 1959 se počet zvýšil na 271 trvale činných pracovníků ve věkové kategorii:

14–25 let	8 lidí
26–45 let	79 lidí
46–60 let	108 lidí
nad 60 let	76 lidí

Postupně jich ubývalo a k 31. 12. 1970 v JZD pracuje 161 trvale činných pracovníků ve věkové kategorii:

14–25 let	10 lidí
26–45 let	41 lidí
46–60 let	63 lidí
nad 60 let	47 lidí

Místní JZD začalo pracovat společně s JZD Kamenná, došlo ke sloučení obou družstev. Sloučené JZD Budišov – Kamenná hospodaří na výměře 1 417,44 ha a výměra záhumenek činí 95,49 ha.

Budišovské okénko

Budišovské okénko vydává tiskový kroužek agitačního střediska v Budišově za vedení Miloše Vávry. Za redakci odpovídá František Horký.

Narození v roce 1971

V roce 1971 se v Budišově narodilo 10 děvčat a 8 chlapců.

1972

Zdravotnictví

Od 1. srpna je naše obec sídlem 2 zdravotních středisek. Na středisku Budišov I. s počtem obyvatel 3 108 ordinuje MUDr. František Míček. Byla adoptována bytovka na zdravotní středisko – II. obvod v budově vedle poštovního úřadu, ordinuje MUDr. Josef Piňos. Tento obvod má počet obyvatel 2 508.

Mimo jmenované lékaře pečují o zdraví občanů tito lékaři:

Ženský lékař Dr. Peh z Náměště nad Oslavou. Ordinuje 1× týdně v areálu ZDŠ.

Dětský lékař Dr. Nováček z Třebíče ordinuje každých 14 dnů v budově ZDŠ.

Zubní lékař Dr. Karas z Třebíče ordinuje denně.

Základní devítiletá škola

Nový školní rok 1972–73 byl slavnostně zahájen 4. září v kulturním sále školy. Od 1. 9. došlo k odškolení žáků z obce Studenec z obvodu naší školy a žáci byli přiškoleni do obvodu Vladislav. Školu navštěvuje celkem 307 žáků, které vyučuje 17 učitelů. Ředitelem školy je František Smrček a jeho zástupkyní je Miloslava Pospíšilová. Na škole vyučují: Miluše Doláková, Marie Kazdová, Alena Jarošová, Jana Jahodová, Jana Kopečková, Marie Bočková, Eduard Rambousek, Antonín Jaroš,

František Stonáček, Milan Boček, Jitka Sázavská, Marie Kašparová, Marie Kotoučková, Miloš Vávra a Marie Holasová.

Nové zvony

Od 1. 2. se stal správcem farnosti P. Jan Slabý, rodák z Velkého Meziříčí. Dne 24. 9. byly zavěšeny nově zakoupené dva zvony, ke starému z r. 1523.

Kulturní společenské akce

Dne 20. 8. se uskutečnila diskotéka, pořad reprodukováné taneční hudby uváděl Jan Hort a Svaťa Ondráček.

Otevírání studánek

Po přednášce MUDr. Vladimíra Němečka Budišov a jeho okolí v historii shlédli návštěvníci provedení básně Miloslava Bureše Otvírání studánek. Účinkovali žáci ZDŠ a Bohuslav Hort, choreografie Míla Nedvědová, Marie Jeřábková a učitelé ZDŠ. Režie a jevištní úprava Ladislav Vrba.

TJ Sokol

Tělovýchovnou činnost převážně zajišťují oddíly kopané (muži, dorost a žáci). Oddíl kopané slaví 30 let trvání. K této příležitosti uspořádal turnaj za účasti mužstev: BOPO Třebíč, Spartak Velké Meziříčí, Sokol Rokytnice a Sokol Budišov. V turnaji se Sokol Budišov umístil na druhém místě. Trenérem družstva mužů a žáků je s. uč. Antonín Jaroš a dorostenců Zdeněk Dvořák.

1973

Matrika

V naší obci bylo uzavřeno 19 manželství. Během roku se narodilo 10 chlapců a 6 děvčat. Všichni byli slavnostně přivítáni do života v obřadní síni MNV dne 13. prosince.

V obřadní síni slavili zlatou svatbu manželé Hladkých a Štěpán a Josefa Pospíšilovi.

V naší obci žije 1152 obyvatel.

Zaměstnání obyvatel

Obyvatelé naší obce pracují v zemědělství, mnozí dojíždějí za prací do měst Velké Meziříčí a Třebíče, kde pracují v různých průmyslových závodech. Nejvíce občanů, zejména žen, pracuje v Závodech Gustava Klimenta v Třebíči-Borovině. Muži jsou zaměstnání v Západosomoravských strojárnách a v První brněnské strojárně v Třebíči nebo v závodě Kablo Velké Meziříčí.

Výroba směsí

Přímo v naší obci zaměstnává 17 pracovníků Zemědělský nákupní a zásobovací podnik – výroba krmných směsí. Do roku 1973 vedl výrobu s. Horký a po jeho odchodu do důchodu se stal vedoucím Karel Široký, rodák z Pozďatína. Výrobna pracuje na dvě směny a denně vyrobí 7,5 vagonů krmných směsí, které se rozvázejí do 42 zemědělských závodů JZD a statků kolem Budišova. V tomto roce byla provedena rekonstrukce výroby. Bylo provedeno účinnější odsávání prachu, čímž se podstatně zlepšilo pracovní prostředí zaměstnanců.

Oblastní podnik služeb

Mnozí občané pracují v Oblastním podniku služeb, jejichž vedoucím je s. Mrňa z Kamenné. Podnik zajišťuje 13 řemeslných profesí ve 23 provozovnách:

Květinová síň a sběrna prádla – Marie Svobodová

Topenářství (ústřední topení) – vedoucí Antonín Dvořák

Kamenosochařství (ve Smrku) – vedoucí Kundela

Truhlářství – vedoucí Miroslav Rybníček

Sklenářství – vedoucí Růžena Robotková

Holičství a kadeřnictví – vedoucí Jan Zalaba

Výroba cementového zboží

Výroba drátěných košů

Ostatní provozovny jsou v okolních obcích. V Kopcích pracuje 14 občanů v závodě Sdružení pro opravy zemědělských strojů. Podnik řídí s. Josef Kazda. Opraváři pracují v nových budovách.

Zemědělství

JZD hospodáří na výměře 1300 ha. Na výnosy obilovin měly vliv minimální srážky v období vegetace, ale také krupobití, které v průběhu sklizně postihlo katastr obce Kamenná.

Výnosy:

pšenice	89 ha	28,8 q
žito	83 ha	25,6 q
ječmen	119 ha	32,3 q
oves	85 ha	24,3 q

Žně

Na sklizeň obilovin se budišovští družstevníci dobře připravili. Zakoupili jeden nový kombajn E 512, zmodernizovali posklizňovou linku a postavili novou sušičku 8–SV–70. Před zahájením vlastních žní poslali na kooperační výpomoc jeden kombajn a na oplátku přijel pomoci jeden kombajn z Bzence. Kromě třech vlastních kombajnů pomáhaly při žních ještě čtyři cizí kombajny, které byly nasazeny skupinově. Dva dny pomáhal při sklizni i nositel Řádu práce Bohumil Hönig.

Sklidilo se celkem obilovin na 540 ha a sklizeň trvala rekordních 12 dní, díky příznivému počasí a maximální obětavosti kombajnérů a traktoristů

Na 140 ha byly vysázeny tyto odrůdy brambor:

Saskie	15 ha	145 q/ha
Jizera	10 ha	142 q/ha
Jiskra	15 ha	149q/ha
Blaník	60 ha	96,2 q/ha
Radka	40 ha	138 q/ha

Doprava a spoje

Přes naši obec projíždějí 4× denně autobusy, které dopravují naše občany do měst Třebíče a Velkého Meziříčí. Jsou v provozu autobusové linky Tasov – Třebíč, Kamenná – Třebíč, Rudíkov – Budišov – Třebíč a Hodov – Třebíč.

Vlakové spojení je velmi dobré, jízdní řád vyhovuje a splňuje všechny požadavky občanů, vyhovovalo i spojení jak do Brna, tak do Jihlavy.

Občané stále více využívají k dopravě osobních aut a motorky Jawa najdeme téměř v každém domě. K rozšíření osobních automobilů značně přispělo i snížení cen aut, které vešlo v platnost 15. října.

Snížení cen automobilů

Značka	Původní cena	Nová cena
Škoda 100 Standart	56 750 Kčs	45 000 Kčs
Škoda 100 Lux	59 850 Kčs	47 000 Kčs
Škoda 110 Lux	63 850 Kčs	50 000 Kčs
Škoda 110 Lux – super	66 000 Kčs	59 000 Kčs
Moskvič 408	50 700 Kčs	46 000 Kčs
Moskvič 412	58 400 Kčs	52 000 Kčs
Vaz 2101 – Žiguli	65 000 Kčs	58 000 Kčs
Vaz 2102 – Universal	72 800 Kčs	66 000 Kčs

Pošta

Místní poštovní úřad řídí s. Vlasta Zelinková. Denně roznášejí poštu tři ženy a tři muži do sedmi obcí a dvou osad. Ročně průměrně rozprodají 210 000 denního tisku a časopisů. Z denních novin se nejvíce čte Rudé právo, Zemědělské noviny, Rovnost a okresní noviny Jiskra, která vychází jedenkrát v týdnu.

Byla zavedena automatizace telefonního provozu a byla vytvořena nová střediska telekomunikačního provozu v tzv. nulových obvodech. Naše obec je zařazena do obvodu města Třebíče. Telefon je zaveden do 79 domácností.

Prodejny

V naší obci je pouze jedna prodejna potravin, která nemůže uspokojit požadavky všech občanů, zejména v letním období, kdy přijíždějí do chatové osady u Pyšeláku rodiny z Brna a Třebíče, je nedostatek některého zboží. Vedoucí prodejny potravin je Marie Dvořáková.

Další prodejny v obci: průmyslové zboží – vedoucí Růžena Borůvková, ovoce a zelenina – vedoucí Eva Vašíčková, obuv – Miloslava Pospíšilová, textil – vedoucí Marie Bednářová a masou-uzeniny – vedoucí Jiřina Škodová.

Peněžnictví

Pobočku Státní spořitelny v Třebíči vede u nás Ludmila Marečková. Úřad provozuje v pátek a sobotu v dopoledních hodinách. Během roku uspořili občané naší obce 4 260 760 Kčs.

Volba presidenta

Slavnostní volba presidenta se konala 22. března ve Vladislavském sále Pražského hradu. Na čestné tribuně zaujali místa generální tajemník ÚV KSČ a předseda Ústředního výboru Národní fronty s. Gustáv Husák, předseda vlády Lubomír Štrougal a předseda federální vlády s. Alois Indra a další členové předsednictva.

V tajné volbě zvolili poslanci FS jednomyslně v plném souladu, s míněním celé země, presidentem naší socialistické republiky Ludvíka Svobodu. Přejeme našemu milému presidentovi pevně zdraví, aby ještě dlouho stál v čele naší vlasti.

Bytová výstavba

V části naší obce, pod budovou ZDŠ vyrostla nová ulice. Bylo zde vystavěno deset nových rodinných domů. V tomto roce je v naší obci 266 p. čísel, v Míhoukovicích 51.

1974

Matrika

Do Brna se odstěhoval Augustin Nedvěd se svou rodinou č. p. 48. Domek zakoupili manželé Chmelíčkovi, kteří započali s bouráním stavení a přípravou na výstavbu nového. Do naší obce se přistěhovali manželé Černých z Rožínky, okres Žďár nad Sázavou. Bydlí v novostavbě JZD, oba jsou zaměstnaní v našem zemědělském družství.

Narodilo se celkem 14 občánků – 7 chlapců a 7 děvčat.

JZD – pracovní síly

V družstvu pracuje 196 stálých pracovníků. Přehled jednotlivých profesí:

traktoristé	20
řidič	1
závozník	1
kočí	3
pracovníci rostlinné výroby	74
ošetřovatelé dojnic	32
ošetřovatelé ostatního skotu	14
ošetřovatelky prasnic	4
ošetřovatelky ostatních prasat	7
pracovníci živočišné výroby	4
pracovníci v dílně	7
stavební četa	12
technicko-hospodářští prac.	17

Věkové složení trvale činných pracovníků

do 20 let	2
21–25 let	7
26–30 let	11
31–35 let	13
36–40 let	15
41–50 let	47
51–55 let	34
56–60 let	14
61–65 let	15
nad 65 let	38

Doprava a spojení

Jízdní řád ČSD byl od měsíce května změněn. Byl omezen počet vlaků a tím znemožněno spojení do Třebíče nebo do Brna. Byl vyřazen noční vlak, který po mnoho let přijížděl kolem 22. hodiny a měl přípoj od vlaků jak z Jihlavy, tak z Brna. Občané cestující těmito vlaky musejí čekat ve Studenci na přípoj až do 1 hodiny noční.

Obchod

V lednu byla otevřena nová prodejna s potravinami a zahájen prodej. Vedoucí prodejny se stala Eva Vašíčková. Prodejna s ovocem byla zrušena, ovoce se nyní prodává v obou místních potravinářských prodejnách. Do místnosti prodejny s ovocem byla přemístěna květinová síň a sběrna prádla.

Výstavba nové prodejny potravin Jednoty trvala jeden a půl roku, hodnota díla je půl milionu korun. O výstavbu prodejny se přičinili místní občané, kteří na stavbě odpracovali 7 800 brigádnických hodin. Ke slavnostnímu otevření došlo 31. ledna.

Svaz včelařů

Naši včelaři dodali na trh 4 359,30 kg medu a vysázeli 290 keřů.

Sokol

Výbor TJ Sokol řešil zejména přípravu na celostátní spartakiádu, která se uskuteční v roce 1975. Pod vedení náčelnice Evy Stonáčkové 17 žen zahájilo v podzimních měsících nácvik na spartakiádu. Nacvičují skladbu s jedním kuzelem na hudební motivy Bedřicha Smetany ze symfonické básně Má vlast (Z českých luhů a hájů, Vltava).

Akce Z

V jarních měsících byla zahájena stavba promítacích kabin kina ke kulturnímu sálu ZDŠ, kde se budou v příštím roce promítat celovečerní filmy.

Zámek

Budovu zámku odprodal MNV brněnskému Moravskému muzeu. Pracovníci muzea začali s opravou místnosti v 1. poschodí zámku. Domek, ve kterém dříve bydlel zámecký zahradník, byl opraven, vybaven novým nábytkem a nyní slouží k rekreačním účelům pro zaměstnance Moravského muzea. Park kolem zámku byl z východní strany oplocen dřevěným plotem.

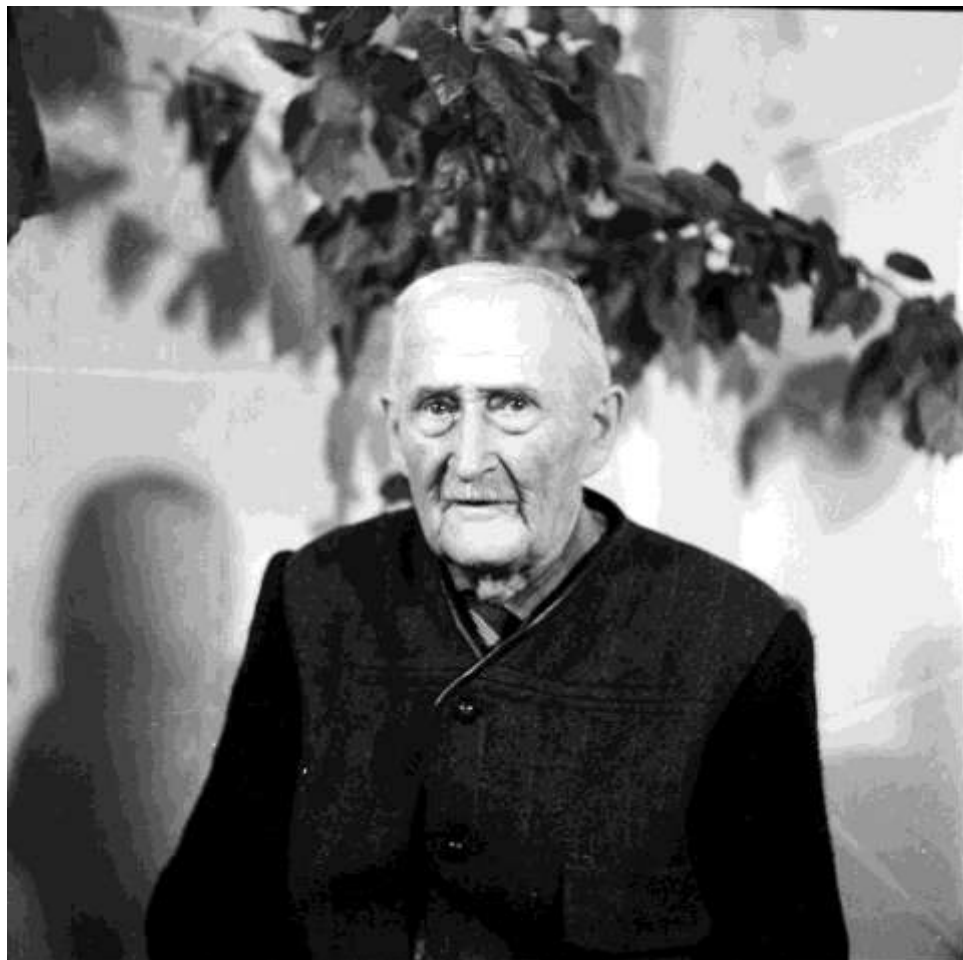
ČSD

Nedaleko budovy nádraží byla ukončena stavba, ve které jsou nyní garáže. V nádražní budově bydlí dvě rodiny: František Starý, řidič motorového vozu, a Pepa Karel, vlakvedoucí.

Z matriky

V naší obci je několik občanů, kteří dosáhli velmi vysokého věku:

František David	98 roků	Veronika Doležalová	91 rok
Josef Macek	94 roky	Anna Kašparová	90 let
František Kavalec	91 rok		

František David

ZDŠ

V základní devítileté škole vyučovalo 17 učitelů 319 žáků ve 12 třídách. Dne 1. srpna se rozloučil se školní prací ředitel školy František Smrček, který odešel na zasloužilý odpočinek. Vychoval několik generací, působil na výchovu mladých nejenom ve škole, ale také v tělovýchovné organizaci Sokol jako cvičitel a ve Svazarmu. Za jeho velmi poctivou a svědomitou práci byla mu udělena ONV v Třebíči čestné uznání za prospěšnou práci ve škole. Na místo ředitele byl ustanoven Milan Boček, rodák z Velkého Meziříčí, který na zdejší škole vyučoval od r. 1956.

Od 1. září nastoupil dvě nové učitelky – Alena Pecková a Pavla Šoukalová.

Činnost Osvětové besedy

Film předsedy OB Ladislava Vrby Krásy Pojihlaví dostal ocenění v okresní soutěži a postoupil do krajského kola, kde získal čestné uznání. Tento amatérský film také reprezentoval filmový kroužek v Gottwaldově na soutěži Můj kraj, konané 6. 12., kde obdržel zvláštní odměnu poroty za režii a kameru.

Místní lidová knihovna

Místní lidovou knihovnu řídí, již od roku 1945, Antonín Nováček. Knihovna nemá samostatnou místnost a je umístěna v zasedací místnosti MNV. Pro půjčování má vyhrazeno nedělní dopoledne a půjčuje se od října do dubna po 4 hodinách, v ostatní roční době jedenkrát za 14 dní. V tomto roce bylo celkem 91 čtenářů, z toho mládeže do 15 let pouze 20. Velmi málo je čtenářů z řad mládeže, která nenavštěvuje žádnou střední školu.

Na konci roku bylo v knihovně 4 099 svazků, většinu tvoří beletrie 2 129 svazků, naučná literatura 1 411 svazků, literatura pro mládež 558 svazků. Z časopisů: Květy, Svět socialismu, Tvorba, Tribuna, 100+1, Nová mysl, Magazín zajímavostí, Zahradkář a ABC mladých přírodovědců.

Požár Sokolovny

V noci z 3. března na 4. března kolem 12 hodiny zpozorovali občané, bydlící blízko sokolovny, kouř a plameny, které vycházely z půdy sokolovny. Pomoc požárníků přišla však pozdě a část sokolovny – jeviště, polovina sálu a celá střecha vyhořely.

Příčinou požáru byly špatné, porušené komíny, blízkost rámu a silné zatápění během plesu, který se v sokolovně konal 2. března. Naše obec tak pozbyla budovu, kde se promítaly filmy a pořádaly taneční zábavy.

Sokolovna byla vystavěna mladými nadšenci a vlastenci těsně po 1. svět. válce.

Ze zápisů kronik, které do roku 1973 psal Josef Zelinka a od roku 1973 Miloslava Pospíšilová, vypsál

Karel Pavlíček

Příloha Budišovského zpravodaje č. 3/2017 www.mestysbudisov.cz/udalosti/budisovsky-zpravodaj

Samostatně neprodejné

Vydává: Úřad městyse Budišov, IČO 00289159, tel. 568 875 110, e-mail: obec@mestysbudisov

Redakce: Karel Pavlíček (e-mail karel_pavlicek@volny.cz, tel. 568 875 212),

Mgr. Jiří Horák.

Vyšlo v Budišově dne 2. 10. 2017

Technická realizace: Ing. Ladislav Dokulil

Tisk Tiskárna Charvát, Velké Meziříčí